

Sygn. akt I ACa 1249/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2014r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Miastkowska
Sędziowie:	SSA Hanna Rojewska SSA Tomasz Szabelski (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Jacek Raciborski

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2014r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.**

przeciwko **(...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. oraz (...) Spółce Akcyjnej Zakładom (...) z siedzibą w S.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 20 maja 2013r. sygn. akt X GC 223/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej Zakładów (...) z siedzibą w S. kwotę 3.460,58 (trzy tysiące czterysta sześćdziesiąt i 58/100) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt I ACa 1249/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 maja 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa (...) S.A. w K. przeciwko (...) Sp. z o.o. w P. oraz (...) SA – Zakłady (...) w S. o zapłatę, w pkt 1 zasądził od pozwanego (...) Sp. z o.o. na rzecz powoda kwotę 182.807,20 złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty 41.668,60 złotych od dnia 30 marca 2010 roku do dnia zapłaty, od kwoty 60.606,89 złotych od dnia 2 maja 2010 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 80.531,71 złotych od dnia 27 listopada 2010 roku do dnia zapłaty, w pkt 2 zasądził od pozwanego (...) Sp. z o.o. na rzecz powoda kwotę 9.141,00

złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu, w pkt 3 oddalił powództwo w stosunku do pozwanego (...) SA – Zakłady (...) w S., w pkt 4 zasądził od powoda na rzecz pozwanego (...) SA – Zakłady (...) w S. kwotę 8.664,60 złotych tytułem kosztów postępowania, zaś w pkt 5 nakazał ściągnąć od pozwanego (...) Sp. z o.o. w P. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 414 złotych tytułem wydatków związanych ze stawiennictwem świadków w sądzie.

Z ustaleń Sądu Okręgowego, w całości podzielanych i przyjmowanych jako własne przez Sąd Apelacyjny wynika, że w dniu 18 grudnia 2009 roku pomiędzy pozwaną (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. (wykonawcą) a pozwaną (...) Spółką Akcyjną Zakładami (...) w S. (zamawiającym) zawarta została umowa nr (...), mocą której Spółka (...) zobowiązała się do wykonania i oddania Spółce (...), zgodnie z otrzymanym projektem technicznym nr (...), zbiornika (...) (...) na olej napędowy (§ 1 umowy). Zakres rzeczowy robót przyjętych do wykonania obejmował m.in. wykonanie konstrukcji zbiornika z podwójnym dnem, płaszczem osłonowym i „wykonanie króćców na zbiorniku, roboty antykorozyjne zbiornika z malowaniem zewnętrznych i wewnętrznych powierzchni, monitoring dna zbiornika (§ 2 umowy). Termin rozpoczęcia robót ustalono na dzień 4 stycznia 2010 roku, a ich zakończenia - na dzień 31 maja 2010 roku. Strony określiły wysokość wynagrodzenia ryczałtowego przysługującego Spółce (...) za wykonanie przedmiotu umowy na łączną kwotę netto 3.150.000 złotych (§ 5 umowy). W § 6 wskazano, że zgodnie z art. 647¹ k.c. strony uzgodniły w załączniku nr 1 do umowy „Harmonogramie terminowo-rzeczowym” realizacji robót, jaki może być wykonywany przez podwykonawców, oznaczając potencjalnych podwykonawców dla poszczególnych robót. Podwykonawcy dla poszczególnych robót mieli być wybrani z listy podwykonawców. Wykonawca zobowiązał się m.in. do przeprowadzenia prób technicznych i legalizacji zbiornika przez Urząd Miar - litrażowania (§ 8 pkt 10 umowy). W załączniku nr 3 do powyższej umowy pozwana spółka (...) (inwestor) oświadczyła, że akceptuje powodową Spółkę, jako podwykonawcę firmy (...) (branża konstrukcyjna) podczas realizacji prac związanych z budową zbiornika (...) (...). Zgodnie z załącznikiem nr 5 do umowy powód miał realizować w I etapie - prefabrykację, dostawę i montaż, ułożenie dna, 3 cargi wewnętrzne i zewnętrzne, za wynagrodzeniem w kwocie 1.000.000 złotych + VAT, w II etapie - montaż pozostałych carg i wyspawanie dna, za wynagrodzeniem w kwocie 800.000 złotych + VAT i w III etapie - montaż konstrukcji dachu, poręcze, montaż i wykonanie rurociągów międzyplaszczowych, za wynagrodzeniem w kwocie 736.009,60 złotych. Powód podpisał powyższy załącznik nr 5.

Pismem z dnia 30 grudnia 2009 roku, skierowanym do powoda, pozwana Spółka (...) potwierdziła, że jest on akceptowanym wykonawcą i montażystą zbiornika magazynowego V-7500 m³ realizowanego w (...) przez pozwaną Spółkę (...). Wskazała jednocześnie, że w umowie z firmą (...) zawarte są postanowienia zabezpieczające terminowe płatności należności dla podwykonawców oraz możliwość bezpośredniego regulowania przez Spółkę (...) zaległych płatności wykonawcy wobec podwykonawców w zakresie robót objętych umową.

Firma (...) wyraziła zgodę na wykonanie przez powoda prac konstrukcyjnych. Natomiast zgoda ta nie dotyczyła zlecenia udzielonego przez powoda Urzędowi Miar na wykonanie litrażowania zbiornika. O kosztach litrażowania pozwany dowiedział się z wezwania do zapłaty.

W dniu 4 stycznia 2010 roku pomiędzy powodem (wykonawcą) a pozwaną (...) z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. (zamawiającym) została zawarta umowa nr (...), której przedmiotem było wykonanie przez powoda zbiornika (...) (...) na olej napędowy, zgodnie z otrzymanym projektem technicznym oraz ofertą powoda (...). W § 1 umowy pozwana Spółka (...), że inwestorem zadania jest pozwana (...) Spółka Akcyjna Zakłady Chemiczne w S. i wykonawca jest zgłoszony i zaakceptowany przez inwestora zgodnie z art. 647⁽¹⁾ k.c. Zakres rzeczowy robót przyjętych do wykonania przez powoda obejmował m.in. wykonywanie konstrukcji zbiornika V=7.500 m⁽³⁾ (bez zabezpieczenia antykorozyjnego) z podwójnym dnem, płaszczem osłonowym, barierkami, schodami, pomostami, króćcami, włazami, wykonanie uzgodnienia typu zbiornika w Głównym Urzędzie Miar i wykonanie prób technicznych i legalizacji zbiornika przez Urząd Miar – litrażowanie (§ 2 umowy). Termin rozpoczęcia robót, realizacja, określony został zgodnie z załączonym harmonogramem czasowym i liczony był od daty podpisania umowy, zaś termin zakończenia robót określony został na dzień 31 maja 2010 roku. Strony przewidziały, że termin zakończenia prac może ulec zmianie m.in. w przypadkach zależnych od urzędów administracji państwowej, w tym - przerwania realizacji przedmiotu umowy przez organa państwowe bez winy powoda, jako wykonawcy (§ 4 umowy). Strony określiły

wysokość wynagrodzenia ryczałtowego przysługującego powodowi za wykonanie przedmiotu umowy łączną kwotę netto 2.536.009,60 złotych wskazując, że termin zapłaty nastąpi na 30 dni oddaty dostarczenia faktury VAT. Uzgodnione również zostało, że pozwana Spółka (...) dokona cesji wierzytelności wynikającej z przedmiotowej umowy bezpośrednio do inwestora - pozwanej Spółki (...) (§ 5 umowy). Powód, na mocy umowy, zobowiązał się m.in. do sporządzenia dokumentacji podwykonawczej i przekazania jej Spółce (...) (paszportu zbiornika), zapewnienia właściwej realizacji robót oraz ich przekazania - zgodnie z obowiązującymi warunkami technicznymi, wiedzą techniczną, normami i przepisami (§ 6 umowy).

Pozwana spółka (...) otrzymała umowę zawartą między powodem a pozwanym spółką (...) i nie kwestionowała zakresu prac wskazanych w tej umowie.

L. zbiornika jest to ustalanie jego pojemności przez Urząd Miar i jest to czynność, która nie jest bezpośrednio związana z budową zbiornika, ale jest potrzebna do jego eksploatacji. Nie można odebrać zbiornika i przystąpić do jego użytkowania bez świadectwa litrażowania.

W dniu 25 stycznia 2010 roku powód i pozwana Spółka (...) zawarli aneks nr (...) do w/w umowy, w którym postanowiły rozszerzyć przedmiot umowy o wykonanie w wytwórni powoda zabezpieczenia antykorozyjnego elementów zbiornika w ilości około 4385m², obejmującego malowanie płaszcza zewnętrznego (strony zewnętrznej i wewnętrznej), wewnętrznego (strony zewnętrznej, pierścienia zewnętrznego i środkowego dna dolnego, pokrycia dachu od strony zewnętrznej) - pkt 1 aneksu. Za wykonanie tych prac zostało ustalone wynagrodzenie dla powoda wg stałej ceny jednostkowej równej 19,00 zł./m² + należny podatek VAT. Orientacyjna wartość prac objętych aneksem wynosiła kwotę 83.315,00 złotych + należny podatek VAT. Pozostałe postanowienia umowy nie uległy zmianie.

Pozwana spółka (...) nie wiedziała o wynagrodzeniu, jakie ma otrzymać powód za wykonane prace objęte aneksem. O tym aneksie dowiedziała się dopiero po otrzymaniu wezwania do zapłaty.

Powód wykonał prace po terminie umownym z uwagi na brak frontu robót, a mianowicie w maju 2010 roku nie była wymalowana przez spółkę (...) konstrukcja dachu, brak było dostaw elementów armatury oraz brak dokumentacji na instalację do kontroli przestrzennej międzydennej. Dopiero w lipcu 2010 roku po wykonaniu przez spółkę (...) prac antykorozyjnych wewnątrz zbiornika powód mógł wykonać prace związane z litrażowaniem. Cała konstrukcja zbiornika łącznie z dachem była wykonywana przez powoda na dzień 10 lipca 2010 roku.

W trakcie wykonywania prac przez powoda odbywały się cotygodniowe narady na budowie, w których, oprócz przedstawicieli firmy (...), powoda i inspektora nadzoru, uczestniczył również przedstawiciel pozwanej Spółki (...). Narady te dotyczyły spraw technicznych związanych z przeprowadzanymi robotami.

Zbiornik został wykonany do dnia 30 lipca 2010 roku i odebrany od wykonawcy spółki (...) przez spółkę (...) dnia 2 sierpnia 2010 roku. W trakcie odbioru zbiornika zostały stwierdzone usterki, które miały być usunięte w terminie 10 dni.

Stwierdzone usterki zostały usunięte przez powoda, co zostało potwierdzone protokołem usunięcia usterek z dnia 27 września 2010 roku.

Odbiór prac wykonanych przez powoda w postaci wykonania prób szczelności i legalizacji zbiornika przez Urząd Miar - litrażowanie nastąpił dnia 12 października 2010 roku, co zostało potwierdzone protokołem końcowym odbioru robót z dnia 12 października 2010 roku, sporządzonym przy udziale przedstawiciela powoda - P. P. i przedstawiciela Spółki (...), w którym jakość wykonanych robót określona została jako dobra. Za wykonanie tych prac powód w dniu 15 października 2010 roku wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 66.009,60 zł netto, a brutto kwotę 80.531,71 złotych.

Wykonane przez powoda zabezpieczenie antykorozyjne elementów zbiornika zostało odebrane przez spółkę (...) w dniu 25 lutego 2010 roku, co zostało potwierdzone protokołami odbioru wykonanych robót nr 1 z dnia 25 lutego 2010 roku oraz nr 2 z dnia 30 marca 2010 roku, sporządzonymi przy udziale przedstawicieli: powoda i Spółki (...), w których

jakość wykonanych robót określona została jako dobra. Za wykonanie powyższych prac powód wystawił kolejne faktury VAT: nr (...) z dnia 26 lutego 2010 roku na kwotę 41.668,60 złotych brutto oraz nr (...) (...) z dnia 31 marca 2010 roku na kwotę 60.606,89 złotych brutto.

Pozwana spółka (...) przesyłała faktury za wykonane roboty do pozwanego spółki (...), wskazując, że płatność za faktury ma być przelane bezpośrednio powodowi.

Pozwana Spółka (...) zapłaciła powodowi, za wykonane roboty objęte umową z dnia 18 grudnia 2009 roku, kwotę 2.470.000,00 złotych - poprzez złożenie dyspozycji uruchomienia kredytu oraz kwotę 543.400,00 złotych - przelewami, bezpośrednio na rachunek bankowy powoda.

Pismem z dnia 7 czerwca 2010 roku pozwana Spółka (...) zleciła powodowi dodatkowo wykonanie elementów konstrukcyjnych zbiornika 7500m³ naniesionych na rysunkach 8,9i wycenionych przez powoda, w piśmie z dnia 31 maja 2010 roku, na kwotę 13.020,00 złotych + podatek VAT. Powód zrealizował w całości powyższe zlecenie co zostało stwierdzone protokołem odbioru robót dodatkowych nr (...) (...) z dnia 10 sierpnia 2010 roku, sporządzonym przy udziale przedstawicieli, powoda, Spółki (...), w którym jakość wykonanych robót określona została jako dobra. Wynagrodzenie za te prace nie jest objęte niniejszym sporem.

W dniu 1 września 2010 roku nastąpiło wydanie świadectwa legalizacji zbiornika przez Urząd Miar w S..

Spółka (...) naliczyła spółce (...) za opóźnienie w realizacji robót wynoszące 63 dni karę umowną w wysokości 99.225 zł, a za opóźnienie w usunięciu usterek karę umowną w kwocie 330.750,00 zł oraz za nieterminowe wykonanie systemu monitorowania karę umowną w kwocie 14.100,00 zł. Dodatkowo Spółka (...) obciążyła pozwaną spółkę (...) kwotą 7.285,20 złotych za farbę zamówioną przez firmę (...) na malowanie zbiornika. W związku z czym odmawiała zapłaty za wystawioną przez spółkę (...) fakturę za roboty na kwotę 180.000,00 złotych, zaliczając tę kwotę na poczet należności przysługujących spółce (...) i odsyłała wystawioną fakturę bez księgowania. Jednocześnie wezwała Spółkę (...) do zapłaty pozostałych zobowiązań z tytułu kar umownych za nieterminową realizację robót w kwocie 271.360,20 złotych, w terminie 14 dni, z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

W dniu 6 grudnia 2010 roku, powód wystosował do pozwanej Spółki (...) do zapłaty, w którym wezwał ją do uregulowania należnej sumy w łącznej wysokości 182.807,20 złotych, w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania.

W tym samym dniu powód wystosował również pismo do pozwanej Spółki Baltchem, w którym poinformował, że na jego rachunek nie wpłynęło wynagrodzenie za wykonane prace od firmy (...) z faktur wskazanych w wezwaniu.

W dniu 12 kwietnia 2011 roku pozwana Spółka (...) wystosowała pismo do powoda, w którym poinformowała, że w związku z nieterminową realizacją prac objętych umową dotyczącą budowy zbiornika (...) na terenie Spółki (...) oraz naliczeniem przez inwestora (...) Spółce (...) kar umownych za niedotrzymanie terminu umownego, zmuszona jest częściowo przenieść koszty kar umownych na jego firmę. Wskazała, że umowny termin zakończenia prac określony był na dzień 31 maja 2010 roku wydanie świadectwa legalizacji zbiornika nastąpiło jednak dopiero w dniu 1 września 2010 roku. Opóźnienie wyniosło zatem 93 dni i kara za zwłokę wynosi kwotę 117.924,40 złotych.

W świetle powyższych okoliczności faktycznych sprawy Sąd Okręgowy uznał roszczenie powoda za zasadne w stosunku do pozwanej Spółki (...), jako generalnego wykonawcy. Jednocześnie Sąd pierwszej instancji stwierdził, że nie zrealizowały się przesłanki solidarnej odpowiedzialności inwestora - Spółki (...) określone w art. 647¹ § 5 k.c.

Analizując zagadnienie odpowiedzialności solidarnej inwestora Sąd pierwszej instancji powołał się na treść art. 647¹ § 1 i § 2 k.c., z którego wynika, że w umowie o roboty budowlane zawartej między inwestorem a wykonawcą (generalnym wykonawcą), strony ustalają zakres robót, które wykonawca będzie wykonywał osobiście lub za pomocą podwykonawców. Do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora. Jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub

jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy.

Sąd Okręgowy podkreślił, że zgoda inwestora, która rodzi solidarną odpowiedzialność inwestora i wykonawcy za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy, może być wyrażona wprost albo w sposób milczący (bierny), którego warunki zostały określone w art. 647¹ § 2 zd. drugie k.c. lub w sposób dorozumiany - art. 647¹ § 2 zd. pierwsze k.c. W ocenie Sądu Okręgowego istotną okolicznością w niniejszej sprawie jest to, że pozwany inwestor wyraził zgodę na wykonywanie robót przez powoda, jako podwykonawcę Spółki (...) w branży konstrukcyjnej, ale zgoda ta dotyczyła prac konstrukcyjnych związanych z budową zbiornika. Nie dotyczyła ona zaś wprost takich czynności jak wykonanie przez powoda litrażowania i przeprowadzenie przez niego prób szczelności. Powód nie wykazał też, aby pozwany inwestor wyraził zgodę wprost na wykonanie przez niego zabezpieczenia antykorozyjnego objętego aneksem nr (...) do umowy z dnia 4 stycznia 2010 roku, łączącej powoda ze Spółką Grot.

W ocenie Sądu Okręgowego nie zachodziły też przesłanki z art. 647¹ § 2 zd. drugie k.c. do przyjęcia, że pozwana Spółka (...) wyraziła zgodę na realizację w/w robót przez powoda w sposób milczący. Warunkiem bowiem skuteczności wyrażenia zgody przez inwestora w taki sposób jest dostarczenie inwestorowi umowy lub jej projektu wraz z dokumentacją. W niniejszej sprawie pozwana (...) S.A. otrzymała wprawdzie umowę zawartą między firmą (...) a powodem, w której było wskazane, że do obowiązków powoda należało m.in. wykonanie prób technicznych i legalizacji zbiornika przez Urząd Miar - litrażowanie, jednakże powód nie wykazał (art. 6 k.c.), aby dostarczył pozwanej także dokumentację, według której wykonywał te roboty. Pozwana Spółka (...) w ogóle nie otrzymała aneksu nr (...) do umowy zawartej pomiędzy powodem a Spółką (...), dotyczącego realizacji robót antykorozyjnych w siedzibie powoda.

Oceniając materiał dowodowy sprawy Sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania, że brak było także podstaw do przyjęcia, iż pozwana (...) S.A. wyraziła zgodę na wykonywanie przez powoda litrażowania i prób szczelności oraz prac zabezpieczenia antykorozyjnego zbiornika w sposób dorozumiany (art. 647¹ § 2 zd. pierwsze k.c.). Pozwana (...) S.A. otrzymała wprawdzie umowę zawartą między Spółką (...) i powodem, jednakże wartość robót wskazana w umowie nie obejmowała wynagrodzenia za litrażowanie i próby szczelności. Umowa szczegółowo przedstawiała, jakie roboty i o jakiej wartości składały się na wartość umowną robót w kwocie 2 536 009 60 złotych (k. 26). Wartość robót za litrażowanie, próbę szczelności i odbiór w wysokości 66.009,60 zł została bowiem wskazana dopiero w zestawieniu wartości wykonanych robót sporządzonym dnia 12 października 2010 roku (k. 36). O wysokości wynagrodzenia za wykonane przez powoda tych prac (...) S.A. dowiedziała się dopiero z wezwania do zapłaty. W ocenie Sądu powód nie wykazał też, aby pozwana Spółka (...) otrzymała aneks nr (...) do umowy zawartej między nim a firmą (...), a tym samym - że знаła wysokość wynagrodzenia za wykonane przez powoda roboty zabezpieczenia antykorozyjnego (art. 6 k.c.). O wysokości tych prac (...) S.A. dowiedziała się również z wezwania do zapłaty.

Sąd uznał, że wyrażenie przez pozwaną (...) S.A. zgody jedynie na wykonywanie przez powoda robót części konstrukcyjnych nie może rodzić po stronie inwestora solidarnej odpowiedzialności za wykonanie przez powoda litrażowania i prób szczelności oraz zabezpieczenia antykorozyjnego. Dlatego też Sąd powództwo w stosunku do (...) S.A. Zakładów (...) w S. oddalił, jako niezasadne.

Powyższe rozstrzygnięcie w części oddalającej powództwo zaskarżyła strona powodowa, zarzucając:

1) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- dokonanie oceny dowodów w sposób wybiórczy, gdyż Sąd nie odniósł się do treści załącznika nr 5 do umowy nr (...) z 18 grudnia 2009 roku,
- sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego ocenę dowodów zakładającą, że pozwany nie miał wiedzy o wysokości, na jaką opiewała faktura VAT nr (...) z 15 października 2010 roku podczas, gdy wynikała ona wprost z porównania zestawienia kwot wskazanych w załączniku nr 5 do umowy B.- G.,

- dokonanie oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami logiki, gdyż z jednej strony Sąd uznał, że zeznania pozwanego R. Ż. nie są wiarygodne w części, w której świadek zeznał, iż Spółka (...) o zleceniu litrażowania dowiedziała się dopiero po realizacji prac, a z drugiej strony Sąd przyjmuje, że o wynagrodzeniu za litrażowanie pozwana Spółka dowiedziała się dopiero z wezwania do zapłaty,
- dokonanie oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami logiki polegające na uznaniu, że pomimo otrzymania przez Spółkę (...) umowy zawartej między powodem a Spółką (...), pozwana Spółka (...) nie знаła zakresu prac powoda,
- błędną ocenę materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że wyżej wymieniona umowa nie obejmowała wynagrodzenia za litrażowanie i próbę szczelności oraz, że powód nie przedstawił Spółce (...) umowy wraz z niezbędną dokumentacją,

2) naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 647¹ § 2 k.c. polegającą na uznaniu, że do czynnej zgody inwestora na zawarcie umowy z podwykonawcą wyrażonej w sposób konkludentny konieczne jest przekazanie umowy bądź jej projektu wraz z częścią dokumentacji, podczas, gdy dla tego rodzaju wyrażenia zgody niezbędna jest świadomość inwestora o przedmiocie podzleconych prac, którą to świadomość pozwana Spółka (...) miała.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie kwoty 80.531,71 złotych na rzecz powoda od Spółki (...) wraz z kosztami postępowania za pierwszą i drugą instancję według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację (...) S.A. Zakłady (...) z siedzibą w S. wniosła o oddalenie apelacji powoda w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego przez radców prawnych w postępowaniu wedle norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej nie jest zasadna.

Kluczowym w niniejszej sprawie dla odpowiedzialności (...) S.A. Zakłady (...) z siedzibą w S. było ustalenie, czy pozwana jako inwestor ponosi solidarną odpowiedzialność za wypłatę wynagrodzenia wobec powoda jako podwykonawcy z tytułu wykonania usługi litrażowania.

Przepis art. 647¹ § 5 k.c. wprowadza zasadę solidarnej odpowiedzialności inwestora, generalnego wykonawcy i podmiotu zawierającego umowę z podwykonawcą za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane na rzecz podwykonawców i dalszych wykonawców. Stwierdzenie solidarnej odpowiedzialności inwestora i wykonawcy za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy wymaga zapewnienia inwestorowi ochrony prawnej, bowiem z art. 647¹ § 1 i 2 k.c. wynika, że w celu skorzystania przez wykonawcę z podwykonawców konieczne jest, po pierwsze wskazanie zakresu robót, jakie będzie wykonywał przy ich pomocy, a po drugie – zawarcie umowy z konkretnym podwykonawcą uzależnione jest od zgody inwestora.

Przesłanki uznania solidarnej odpowiedzialności inwestora za wynagrodzenie podwykonawcy wynikające z art. 647¹ k.c. zostały szczegółowo omówione przez Sąd pierwszej instancji z odwołaniem się do bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego w tym przedmiocie. Nie ma zatem potrzeby powtarzania tych rozważań, gdyż Sąd drugiej instancji w pełni je akceptuje.

Analizując zapisy umów łączących strony niniejszej sprawy w pierwszej kolejności odnieść się należy do podstawowej umowy zawartej między inwestorem a głównym wykonawcą, czyli (...) Sp. z o.o. w P.. W § 2 tej umowy określono zakres rzeczowy robót przyjętych do wykonania. Zakres tych prac, zgodnie z brzmieniem § 2, obejmował prace konstrukcyjne związane z budową zbiornika, natomiast nie wymieniał usługi legalizacji (w tym litrażowania i przeprowadzenia

prób szczelności). Co więcej w § 5 umowy, który określa cztery etapy budowy na potrzeby fakturowania, również nie wymienia się spornej usługi. W załączniku nr 5 do przedmiotowej umowy określono wykaz płatności dla powodowej Spółki z ich akceptacją przez pozwaną Spółkę (...) SA jako inwestora. Z załącznika tego wynika zatem, że po wcześniejszym zaaprobowaniu podwykonawcy w zakresie robót konstrukcyjnych Spółka (...) zobowiązuje się uregulować należności do kwot maksymalnych wskazanych w tym załączniku podzielonych na trzy etapy. Te etapy zostały opisane w sposób analogiczny jak opis etapów budowy wskazany w § 5 rzeczony umowy z pominięciem etapu czwartego, który dotyczył zabezpieczenia antykorozyjnego zbiornika. Z zapisów umowy z dnia 18 grudnia 2009 roku i stanowiącego jej integralną część załącznika nr 5 wynika więc, że pozwana Spółka (...) zobowiązała się do zapłaty za wykonanie takich czynności jak: prefabrykacja, dostawa i montaż: ułożenie dna, 3 cargi wewnętrzne i zewnętrzne, montaż pozostałych carg oraz wypawanie dna, a także montaż konstrukcji dachu, poręczy, montaż i wykonanie rurociągów między płaszczowych. Ten zakres prac możemy zaliczyć do prac konstrukcyjnych i niewątpliwie w tym zakresie była akceptacja powoda, jako podwykonawcy. Bezspornym jest przy tym, że za prace wymienione w analizowanym załączniku podwykonawca wynagrodzenie otrzymał.

Nowy element w postaci usługi polegającej na litrażowaniu, próbie szczelności i legalizacji zbiornika przez Urząd Miar pojawił się w umowie zawartej między głównym wykonawcą a podwykonawcą z dnia 4 stycznia 2010 roku. W § 2 ppkt f tej umowy wskazano, że zakres robót przyjętych do wykonania obejmuje wykonanie prób technicznych i legalizacji zbiornika przez Urząd Miar – litrażowanie. Przy czym zwrócić należy uwagę, że jest to zakres czynności przyjętych do wykonania przez powoda od pozwanej Spółki (...). Umowa z dnia 4 stycznia 2010 roku zawarta bowiem była między powodową Spółką (...) a głównym wykonawcą, czyli (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.. W ocenie Sądu Apelacyjnego z zapisu § 2 ppkt f wyżej wymienionej umowy nie sposób wywodzić, że strona pozwana, to jest Spółka (...), winna odpowiadać solidarnie z wykonawcą za tę umowę. Nie można tracić z pola widzenia faktu, że sporna usługa nie wynika z załącznika nr 5 do podstawowej umowy z dnia 18 grudnia 2009 roku, a zatem z zakresu akceptacji powoda jako podwykonawcy. Chociaż więc umowa z dnia 4 stycznia 2010 roku została przedstawiona Spółce (...) to sam ten fakt nie implikuje solidarnej odpowiedzialności inwestora za sporną usługę. Wskazać należy, że porównanie wartości obu opisanych wyżej umów prowadzi do konstatacji, że generalny wykonawca na zleconej inwestycji osiągnął znaczący zysk. Nie ulega więc wątpliwości, że z tego zysku mógł on zlecić pewne dodatkowe czynności do wykonania podwykonawcy rozliczając je we własnym zakresie i niekoniecznie w tej części inwestor musiał ponosić z generalnym wykonawcą odpowiedzialność solidarną. Co więcej, nie uszło uwadze Sądu Apelacyjnego, że co prawda § 2 ppkt f umowy z dnia 4 stycznia 2010 roku obejmuje usługę litrażowania, niemniej jednak tabela określająca szczegółowy zakres prac wraz z ich wyceną już tej czynności nie wymienia. A zatem nie mamy wskazanej wartości spornej usługi i co symptomatyczne w § 5 umowy, który określa zakres fakturowania, również przedmiotowa usługa nie występuje. Skoro zaś zamiarem strony powodowej i Spółki (...) byłoby rozciągnięcie odpowiedzialności za wynagrodzenie z tytułu usługi litrażowania na inwestora, to strony te jako profesjonaliści, winny precyzyjnie zrehabilitować umowę z dnia 4 stycznia 2010 roku, a przede wszystkim zapewnić spójność zapisów zawartych w § 2 oraz § 5 umowy. Przede wszystkim w ślad za § 2 ppkt f umowy winno nastąpić odpowiednie rozwinięcie tego ppkt w tabeli zawierającej szczegółowy zakres prac wraz z ich wyceną. Nadto strony rzeczony umowy winny wprost zaakcentować przy przekazywaniu jej treści Spółce (...), że zakres robót obejmuje także usługę litrażowania z prośbą o stosowną akceptację, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Reasumując – Sąd Apelacyjny podzielił wnioski Sądu pierwszej instancji, że pozwana Spółka (...) nie ponosi solidarnej odpowiedzialności z generalnym wykonawcą za wykonanie przez powodową Spółkę usługi litrażowania z przyczyn wskazanych powyżej.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny uznał je za bezzasadne. Wykazanie, że sąd pierwszej instancji naruszył art. 233 § 1 k.p.c., co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, nie może być ograniczone do odmiennej interpretacji dowodów zebranych w sprawie, przy jednoczesnym zaniechaniu wykazania, iż ocena przyjęta za podstawę rozstrzygnięcia przekracza granicę swobodnej oceny dowodów, którą wyznaczają czynniki logiczny i ustawowy, zasady doświadczenia życiowego, aktualny stan wiedzy, stan świadomości prawnej i dominujących poglądów na sądowe stosowanie prawa. Jeżeli z określonego

materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Sąd pierwszej instancji szczegółowo wywiódł, dlaczego określonym dowodom dał wiarę i w jakim zakresie, a Sąd Apelacyjny w całości podzielił ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Wskazać przy tym należy, że gros zarzutów dotyczących naruszenia przepisów postępowania dotyczy interpretacji umów zawieranych między stronami, do których to zarzutów Sąd Apelacyjny ustosunkował się na wstępie niniejszych rozważań.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny w Łodzi, działając na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację jako niezasadną.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy wyrażoną w treści art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 k.p.c. zasądając je w wysokości określonej § 2 ust. 1 -2, § 6 pkt 6 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku poz. 490).